شناسنامه

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

صاحب‌امتیاز: جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۵۳

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰

تلفن: ۸-۴۴۹۵۶۱۰۱

چاپ: موسسه جام جم برتر برنا

تلفن سازمان آگهی ها: ۲- ۴۴۹۵۶۲۰۰ فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۷

سامانه پیامکی: ۵۰۰۰۲۶۲۶۲

سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir

اینستاگرام شهروند: shahrvandonline_ir

شبکه ایکس شهروند: shahrvandonline

صفحه آخر

چهارشنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۳ | سال دوازدهم | شماره ۳۰۵۷

روزنامه صبح ایران

شهروند

www.shahrvand-newspaper.ir

تقویم تاریخ

- قتل‌عام ارامنه آسیای صغیر، توسط امپراتوری عثمانی و ترکان جوان (۱۹۱۵ میلادی)
- ارسال نخستین نامه صدام برای مسئولان ایران، پس از پایان جنگ (۱۳۶۹ خورشیدی)
- درگذشت امیرحسین فردی، نویسنده و فعال عرصه ادبیات داستانی (۱۳۹۲ خورشیدی)
- درگذشت آیت‌الله ابراهیم امینی مجتهد و از اعضای مجلس خبرگان (۱۳۹۹ خورشیدی)
- درگذشت محمدعلی اسلامی نُدوشن، حقوق‌دان، شاعر و پژوهشگر (۱۴۰۱ خورشیدی)

خاطرات‌الرجال

اسدالله علم، وزیر دربار و از نزدیکترین چهره‌ها به محمدرضا شاه، تنها رجل سیاسی دوران پهلوی دوم است که خاطرات خود از ۱۰ سال همنشینی نزدیک با شخص شاه و خاندان پهلوی را مکتوب کرده است. این تقریرات در ۷ جلد تحت عنوان «یادداشت‌های علم» به چاپ رسیده‌اند و ما در این ستون به تناوب این یادداشت‌ها را مرور می‌کنیم.

توقعات فک و فامیل زن

صبح زود به مناسبت تولد اعلیحضرت رضاشاه کبیر به آرامگاه رفتم. بعد شرفیاب شدم و شاهنشاه را سرحال دیدم یعنی واقعاً به صورت شکوفان، معلوم شد مهمان تازه وارد ما را خیلی پسندیده‌اند. باری، نامه نهایی پذیرایی از راکفلر و سلام نوروز را تصویب فرمودند. بسیار خوشحال شدم. این مرد بزرگ اگر این اندازه هم دلخوشی نداشته باشد به زودی نابود می‌شود. مقام را که در حد اعلا دارد و عوارض زندگی مثل پول یا حقه‌بازی و این مسائل مطلقاً مورد علاقه او نیست. تنها و تنها دلخوشی در یکی دو دفعه در هفته آن هم به مدت بسیار کوتاه ملاقات‌های خصوصی و گردش‌های عصرانه است. اگر با این فشارو ناملایمات و بندبازی‌هایی که در زندگی خصوصی و سیاسی و اجتماعی خویش دائماً باید بکند، این دلخوشی را هم نداشته باشد، دیگر فاجعه است و به نیستی او می‌انجامد. عرض کردم نوروز نزدیک می‌شود و سرکار فریده خانم دیبا یکی از دو موضوع را انتظار دارند، یا مقام والاحضرتی و یا نشان خورشید، اجازه مرحمت فرمایید انجام شود. فرمودند: «من با علیاحضرت صحبت کردم، ایشان هم تعجب دارند که این درویش خانم این چیزها را برای چه می‌خواهد.» عرض کردم تعجب می‌کنم که نظر علیاحضرت این است، چون من یقین داشتم که ایشان در حضور علیاحضرت هم استدعا کرده‌اند. فرمودند: «اتفاقاً نه، این طور نیست. حالا بیایید و به او نشان خورشید بدهیم. آن وقت جواب مادرم که البته خواهرم شمس را به شدت تحریک خواهد کرد، چه بدهیم؟ باز یک دردسر اضافی برای خودمان درست کنیم؟» دیدم درست می‌فرمایند و واقعاً چه گرفتاری‌ها این مرد بزرگ دارد. عرض کردم: «هرقدر هم از من گله بکند، دیگر من در این خصوص عرضی به خاکپای مبارک نخواهم کرد.» در ادامه عرض کردم: «قطبی، برادرشان هم می‌خواهد سفیر سیار بشود.» فرمودند: «واقعاً تعجب می‌کنم.» در عین حال من از عکس‌العمل علیاحضرت شهبانو در تعجب هستم. ۵۴،۱۲،۲۴

بخشش شاهانه به خرج دولت

شاهنشاه فرمودند: «هزار دلار به ماهیانه ۱۰ هزار دلاری پادشاه افغانستان برای مخارج تحصیل بچه‌های او اضافه کن. هم‌چنین ماهیانه ۱۰ هزار دلار به پادشاه یونان بده، بعد هم یک منزل برای پادشاه افغانستان در رم بخرید. همه این پول را از بودجه سری دولت بگیرید. آن‌چه را هم قبلاً حواله کرده‌اید بگیرید، ولی صورت ریز به آن‌ها بدهید.» اخیراً شاهنشاه علاقه‌مند هستند که هرچه پول لزوماً از دولت می‌گیریم، صورت ریز به آن‌ها بدهیم، که به چه منظور است. مثل این است سوءظن‌هایی به دولت پیدا کرده‌اند که این طرف و آن طرف شاید حرف‌های مزخرفی می‌گویند، مثلاً پیش اربابان آمریکایی، نمی‌دانم. ۵۲،۱۲،۱۸

عکس دیروز

همران گروه‌های جهادی - ۱۹۹۲

صبغت‌الله مجددی (نفر دوم از راست) در کنار برخی رهبران گ

تشکیل دولت موقت انقلابی - اسلامی در افغانستان

۳۲ سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۴ آوریل ۱۹۹۲ میلادی، دولت موقت افغانستان با تصمیم شورای موقت رهبری این کشور در کابل تشکیل شد. ریاست این دولت با توافق اکثریت گروه‌های جهادی بر عهده صبغت‌الله مجددی قرار گرفت. مجددی دولت افغانستان را از فضل‌الحق خالقیار، نخست‌وزیر دولت محمد نجیب‌الله (رئیس جمهوری مستعفی و کمونیست افغانستان) تحویل گرفت و بعد از ۲ ماه، زمام دولت اسلامی افغانستان را براساس توافق اسلام‌آباد به برهان‌الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی سپرد. مجددی پس از تسلط طالبان بر کابل دوباره وارد عرصه جهاد شد و مبارزه سیاسی-نظامی علیه این گروه را آغاز کرد. او پس از سقوط طالبان در جراین شکل‌گیری دولت جدید در افغانستان نقشی موثر داشت اما خود هیچ پست و مقامی را نپذیرفت. صبغت‌الله مجددی ۲۲ بهمن ۱۳۹۷ خورشیدی در ۹۳ سالگی درگذشت.

نگاه روز

جاماندن «پنجه عقاب» در صحرای مرکزی ایران

[شهروند] هنگامی که قطع روابط سیاسی، مصادره دارایی‌ها و حتی برقرار کردن شدیدترین تحریم‌های اقتصادی موجب نشد بنیان‌گذار جمهوری اسلامی از حرف خود مبنی بر سپردن سرنوشت دیپلمات‌های آمریکایی به نمایندگان مجلس (که هنوز انتخابات آن برگزار نشده بود) برگردد، جیمی کارتر رئیس جمهوری ایالات متحده عاقبت تسلیم تندروترین مشاوران خود شد و با انجام عملیات نظامی رهایی بخش در ایران موافقت کرد. ۱۳ آبان ۱۳۵۸، با تسخیر سفارت آمریکا در تهران، روابط دو کشور وارد بحرانی کم‌نظیر شد. بحرانی که با اعلام قطع رابطه سیاسی توسط واشینگتن در بیستم فروردین ۱۳۵۹ فزونی گرفت و دیگر هیچ امیدی به حل و فصل مسالمت‌آمیز آن نمی‌رفت. این میان در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا و فشار فزاینده رسانه‌های این کشور که انتظارات مردم برای بازگرداندن دیپلمات‌ها به خانه را انعکاس می‌دادند، کارتر را هر روز بیشتر از دیروز به سمت انجام حرکتی انتحاری و غیرعقلانی سوق می‌داد. تصمیمی که عاقبت اواخر آوریل ۱۹۸۰ میلادی اتخاذ و اجرا شد.

دست نیاز کارتر به درگاه نیروهای «دلتا»

۴۴ سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۴ آوریل ۱۹۸۰ میلادی، عملیات «پنجه عقاب» برای آزاد کردن دیپلمات‌های دربند آمریکایی در تهران کلید خورد. جیمی کارتر خوب می‌دانست هر روز که از اسارت دیپلمات‌ها بگذرد درصدی از محبوبیت خود را بین مردم کشورش از دست خواهد داد. این میان تعدادی از مشاورین او نیز از مدت‌ها قبل مذاکره با تهران را بی‌فایده خوانده و درگیری نظامی با ایران را تنها راه برای حل و فصل این بحران عنوان می‌کردند. چنین شد که کارتر پس از مدت‌ها مقاومت، عاقبت با انجام یک عملیات نظامی محدود برای رهاسازی دیپلمات‌ها و ربودن آن‌ها از ایران موافقت کرد. افرادی که برای انجام این عملیات آماده شده بودند ذیل نیرویی ویژه به اسم «دلتا» قرار داشتند و از زبده‌ترین سربازان ارتش ایالات متحده به شمار می‌رفتند. این گروه ویژه از مدت‌ها قبل تمرینات خود را برای انجام عملیات فوق آغاز کرده بودند و بالاخره با قطعی شدن انجام عملیات نظامی و تعیین روزهای ۲۴ و ۲۵ آوریل ۱۹۸۰ برای ورود به ایران، راهی خاورمیانه شدند.

هجوم شن‌ها به ماشین جنگی ایالات متحده

بر اساس طرح و نقشه عملیات «پنجه عقاب»، نیروهای دلتا ابتدا باید راهی صحرای طبس شده و سپس از آنجا با کمک هواپیماهای «هرکولس C۱۳۰» و هلیکوپترهای «سیکورسکی سی‌اچ-۵۳ سی استالیون» راه تهران را در پیش می‌گرفتند. در این عملیات روی کمک عناصر مزدور داخل ایران نیز حساب ویژه‌ای باز شده بود. قرار بود هلیکوپترها در ورزشگاه شهید امجدیه (شیرودی فعلی) که فاصله زیادی با ساختمان سفارت آمریکا (محل نگهداری دیپلمات‌ها) نداشت فرود آمده و پس از به اصطلاح نجات دیپلمات‌ها، از راه آمده بازگردند. ابتدا همه چیز طبق برنامه پیش می‌رفت اما شبی که نیروهای دلتا قصد حرکت به سمت تهران را داشتند، وقوع یک طوفان شن ناگهانی کل عملیات را تحت شعاع قرار داد. بر اثر این طوفان پیش‌بینی نشده، یکی از هلیکوپترها با هواپیمای هرکولس برخورد کرد که نتیجه آن وقوع انفجاری بزرگ و کشته شدن ۸ نفر از نیروهای دلتا بود. در شرایطی که فرماندهی عملیات بین ادامه و لغو آن تردید داشت، جیمی کارتر دستور بازگشت نیروها را صادر کرد تا عملیات پنجه عقاب قبل از آغاز در نطفه خفه شود.

حضور آیت‌الله خامنه‌ای، هاشمی رفسنجانی و دکتر چمران در طبس

هلیکوپتر حامل نیروهای «دلتا» روی ناو نیمیتز

عکس روز

تحویل خودروهای محیط بانان

صبح سه‌شنبه ۲۵ خودروی عملیاتی و تجهیزات ویژه حفاظتی، با حضور علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تحویل محیط بانان شد.

گشت و گذار مجازی

قرمز بانکی، آبی نفتی و توئیت‌های عجیب یک نماینده

واگذاری سهام تیم‌های استقلال و پرسپولیس، به علاوه جنجال توئیت‌های یک نماینده مجلس یازدهم، اهم موضوعاتی بودند که در فضای مجازی مورد توجه کاربران شبکه‌های اجتماعی قرار گرفتند.

بازتاب‌های واگذار شدن سهام پرسپولیس و استقلال در فضای مجازی

عرضه سهام دو باشگاه پرطرفدار تهران یعنی استقلال و پرسپولیس در بورس و واگذاری عمده سهام قرمزهای پایتخت به کنسرسیومی از بانک‌ها و همچنین سپردن آبی‌ها به هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس، به خبر نخست ورزش ایران طی ۴۸ ساعت اخیر تبدیل شد. این فعل و انفعالات در فضای مجازی نیز رصد شد و کاربران شبکه‌های اجتماعی نسبت به آن واکنش نشان دادند. در همین رابطه کاربری در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «بعد از موشک باران اسرائیل، واگذاری پرسپولیس و استقلال غیرممکن‌ترین کاری بود که خاطر هیچ ایرانی پیش‌بینی محقق شدنش رو نمی‌کرد. این‌که باید به ممکن شدن ناممکن‌ها عادت کنیم از جهات بسیاری خوبه و برای تیم‌های قرمز و آبی محبوب تهران حتی خوب‌تر. استقلال و پرسپولیس با این قدمت و سابقه چیزی از تیم‌های عربستانی کم ندارند و تنها مشکل‌شون طی همه این سال‌ها بی‌پولی بود که قراره تموم بشه». این میان کاربر دیگری با دیده تردید به این واگذاری نگریست و با اشاره به سابقه نه چندان خوب دولت در زمینه خصوصی‌سازی استقلال و پرسپولیس، در پستی توئیتری چنین آورد: «من که چشمم آب نمی‌خوره وزارت ورزش و دولت قید استقلال و پرسپولیس رو بزنن. الان هم نگران حذف از آسیا به خاطر مالکیت مشترک دو تا تیم هستن. خرشون که از پل گذشت و کنفدراسیون فوتبال آسیا که مچل شد (سابقه گول زدنشون رو داریم زیاد)، همه چیز رو لغو می‌کنن و باز روز از نوروزی از نو.» یک کاربر هم اعتراض‌هایی که برخی نسبت به این واگذاری‌ها دارند و آن را هدر دادن پول بیت‌المال می‌دانند موضوع پست خود قرار داد و در شبکه ایکس نوشت: «از باشگاه‌های فوتبال عربستانی متمول‌تر که نداریم! دولت عربستان اومده برای این باشگاه‌ها یه صندوق باز کرده با ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه. بعد اعلام کرده ستاره‌های بین‌المللی رو بیارین عربستان و ما بخش زیادی از هزینه‌ها رو با موجودی این صندوق تأمین می‌کنیم. آیا الان کسی منکر وجهه جهانی حضور رونالدو در عربستانه؟ بیایین ملی به قضیه نگاه کنیم، نه منطقه‌ای. برای این دو تا تیم هرچقدر خرج کنیم نفعش رو کل ورزش مملکت می‌بره.» کاربری هم نسبت به نحوه واگذاری سهام اعتراض داشت و در این باره نوشت: «یعنی نمی‌شد عمده سهام این دو تا تیم رو مردم بخرن؟ چرا طرفدارها نمی‌تونن سهامدار عمده باشن؟ اونا که همیشه دلشون برای تیم‌هاشون بیشتر می‌سوزه. چون سهامدارهای جدید پول‌شون از پارو بالا می‌ره دلیل نمی‌شه که دلسوزتر باشن و تصمیم‌های اشتباه و نابودکننده برای تیم نگیرن.»

واکنش‌های کاربران فضای مجازی به توئیت‌های جنجالی نماینده مشهد

توئیت جنجالی جواد کریمی قدوسی، نماینده مشهد در مجلس یازدهم که در آن تلویحاً به آمادگی ایران برای انجام آزمایش هسته‌ای (آن هم ظرف یک هفته) اشاره شده بود هنوز مشغول گرفتن بازخورد و عکس‌العمل منتقدان بود که او در توئیتی جدید از آمادگی ایران برای ارتقاء برد موشک‌های خود به ۱۲ هزار کیلومتر سخن گفت. اظهارات قدوسی جدای از آن که انتقاد افراد و رسانه‌های سیاسی را به دنبال داشت، در فضای مجازی نیز بازتاب‌های خاص خود را پیدا کرد و اغلب کاربران با انتشار پست‌هایی به نقد او پرداختند. در ادامه تعدادی از این واکنش‌ها را مرور می‌کنیم: «گروسی، مدیرکل آژانس امروز گفت ایران فقط چند هفته و نه چند ماه، با در اختیار داشتن اورانیوم غنی‌شده کافی برای ساخت بمب اتمی فاصله دارد! پاس گل دیدنی آقای کریمی قدوسی به گروسی زمانی خطرناک می‌شود که بدانیم آژانس می‌تواند با یک عملیات پرحجم رسانه‌ای، اسناد هسته‌ای سرقت شده از ایران (پروژه آماد) را با صحبت عضو کمیسیون امنیت ملی، مستند کند و کارزار جدیدی علیه کشور راه بیاندازد»، «الان کریمی قدوسی داره تیتر حرف‌های گروسی که گفته ایران خیلی زود می‌تونه بمب هسته‌ای بسازه رو به همه نشون می‌ده و می‌گه: دیدید، دیدید من زودتر گفتم. اول، اول»، «یعنی مأموریت کریمی قدوسی چی می‌تونه باشه؟ خیلی دوست دارم همه اینا رو بذارم به حساب بی‌سیاستی، ولی خیلی سخته واقعاً»، «نهادهای امنیتی نمی‌خوان کریمی قدوسی رو از برق بکشن؟ حالا نمی‌گیم بازداشتش کنین ولی آخه یه تذکری، تنبیهی، تأدیبی، توبیخی، عِقابی! هنوز اون توئیت هسته‌ای داغش سرد نشده توئیت موشکی می‌زنه!»، «جناب آقای قدوسی، موشک قاره‌پیما با برد ۱۲ هزار کیلومتر فقط برای حمل کلاهک هسته‌ای است. این‌که دانش ساخت آن را داریم یا نه به‌کنار، اما تمام مواضع اخیر شما پیوست گزارش آژانس انرژی اتمی علیه کشور می‌شود»، «اینقدر که برخی دوستان طی این چند سال دشمن و مخالف برای جمهوری اسلامی و اسلام تولید کردند، سازمان‌های اطلاعاتی شرق و غرب نتونستند به ثمر برسونند! برسد به دست آقای کریمی قدوسی عشق توئیت»، «کریمی قدوسی به معنای دقیق کلمه مرتکب «اقدام علیه امنیت ملی» شده و انتظار می‌ره نهادهای ذی‌ربط جلوی این تندروی را بگیرند. هزینه اینگونه اظهارات فقط پای مردم و امنیت سیاسی، اقتصادی و روانی آن‌ها حساب می‌شود»، «جواد کریمی قدوسی، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: در صورت صدور اذن تا انجام اولین آزمایش ارتقای برد موشکی به ۱۲ هزار کیلومتر، یک هفته فاصله خواهد بود. او یک روز قبل نیز نوشته بود در صورت صدور اذن تا انجام اولین آزمایش (بمب اتمی) یک هفته فاصله است. خب برادر من، داری آمریکا رو تهدید به حمله اتمی می‌کنی؟ پس فردا کتکش رو مردم می‌خورن، شما که مشکلی برات پیش نمیاد»، «خبرنگار اسرائیلی توئیت کریمی قدوسی را با همان محتوا کوت کرده است. فردا هم احتمالا تحریم‌های جدید را شاهد باشیم. دوره نفوذی‌هایی که با کیف پر از بمب وارد ساختمان نخست‌وزیری می‌شدند گذشته است. این روزها توئیت می‌کنند»، «هم کریمی قدوسی دارد پالسی که لازم است را مخابره می‌کند و هم سخنگوی وزارت خارجه وظیفه ذاتی خود را انجام می‌دهد. سیاست پیچیدگی‌ها و ظرافت‌هایی دارد که هر کسی از عهده درک آن بر نمی‌آید»، «قبل از حمله تاریخ‌ساز به اسرائیل، توئیت عجیبی می‌زند و حتی نام موشک‌ها را هم ضمیمه می‌کند. حالا هم یکباره از فاصله یک هفته‌ای تا اولین آزمایش خبر می‌دهد. چرا اصرار دارد ماجرا بیافریند؟ واقعاً مورد عجیبی است کریمی قدوسی!»، «توئیت جناب کریمی قدوسی کشتار غزه و پیداشدن گور دسته جمعی را همه به حاشیه برد. نگاه‌ها را به سمت ایران برگرداند. مسئله هسته‌ای ایران را به صدر اخبار جهانی رساند. احتمالاً هفته آینده جلسه اضطراری شورای امنیت با موضوع ایران هم برگزار خواهد شد. نفوذی هم منم».